

لایین در گذرگاه تاریخ

ونتہا نقیسکار، مجید سپہری لایین

ژہ وولاتہک دہ تقیسم
کہ لہ ناف دلی من خوین دہگری
و ژئی دہنگہک تی بیستن و نہ ز لہ خہودک گرانم

اثری از مجید سپہری لایین

سرشناسه : سپهری لایین، مجید، ۱۳۴۷
 عنوان و نام پدیدآور : لایین در گذرگاه تاریخ / نویسنده مجید سپهری لایین
 مشخصات نشر : مشهد: انتشارات سخن گو، ۱۳۹۹
 مشخصات ظاهری : ۳۶۲ ص: مصور (بخشی رنگی)، عکس، نقشه، نمودار، نمونه
 شابک : ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال : 978-622-615923-4
 موضوع : Lain(Iran)
 رده بندی کنگره : DSR۲۱۱۹
 رده بندی دیویی : ۸۲۲۶/۹۵۵
 شماره کتابشناسی : ۷۴۱۲۰۳۸
 ملی :

تاریخ درخواست : ۱۳۹۹/۰۹/۲۴
 کد پیگیری : ۷۴۱۱۵۶۳

www.ketab.ir

نشر سخن گو مشهد مقدس کد واحد نشر ۱۴۲۷۴ تلفن تماس: ۰۹۱۵۵۲۴۶۸۱۴ ۰۹۳۰۴۸۳۱۵۷۳
 عنوان کتاب: لایین در گذرگاه تاریخ
 مولف: مجید سپهری لایین
 تعداد صفحات: ۳۶۲
 قطع کتاب: وزیری
 مجوز اخذ شده تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
 ویراستاری و تایپ: 'امیر زیدانلو
 طراحی جلد: عاطفه محمدی
 شابک: ۹۷۸ ۶۲۲-۶۱۵۹ ۲۳ ۴
 قیمت: ۲۰۰۰۰۰۰ ریال

فهرست کتاب

۶	مقدمه
۷	سخنی چند با مخاطبین
۹	جغرافیای دهستان هزارمسجد، کلات و درگز
۱۷	تمدن ۷۰۰۰ ساله و دانشمندان و سردمداران دشت اتک (صحرای ایبورد)
۲۳	کشف قاره آمریکا توسط ابوریحان بیرونی!
۲۴	آثار بجای مانده از تمدن مردمان نخستین در دیار هزارمسجد
۲۳	قزلباش و آیین صوفی‌گری
۳۷	تاریخ و تمدن مادها از پیدایش تاکنون
۳۷	حرکت تاریخی کرد به سرزمین آفتاب، خراسان
۴۵	نقش کردها پس از اسلام در ایران
۵۵	شاهنشاه پوراندخت، پادشاهی آذرمیدخت
۵۹	نامه‌های سفیر هندوستان، مقیم دربار یزدگرد سوم، پادشاه ساسانی
۶۰	شهبانو عروس پیامبر اسلام
۶۳	خواستگاری حضرت علی (ع) از شهبانو یوای امام حسین
۶۵	حرکت شهبانو به همراه حضرت امام حسین (ع) به سمت کربلا
۶۹	استعمارگری انگلستان و روسیه به شیوه نوین
۷۹	شعری در وصف لایین بزرگ
۷۵	ابومسلم خراسانی فرزند هزارمسجد
۸۰	تاخت و تاز سواران و غارتگران ترکستان و ازبک‌ها در خاک ایران در دیار هزارمسجد
۸۲	جنگ جوانان خاکستر با ترکمن‌های غارتگر در تخت کشتار روستای رباط هزارمسجد (تخت لاچان رباط)
۸۵	نخستین شکار اسماعیل کرد
۸۷	آغاز جنگ‌ها و دلاوری‌های اسماعیل کرد با ترکمن‌ها
۸۸	کشته شدن فرستادگان ترکمن
۹۰	آزادی بچه‌شیرهای اسماعیل کرد از اسارت ترکمن‌ها
۹۲	بچه‌پلنگ میرزا بیگ فرزند اسماعیل کرد
۹۴	فرماندهی میرزا بیگ به نیروهای مرزی کلات نادر از طرف استانداری خراسان
۹۹	جنگ کریم‌بیگ و الله‌قلی لایین با ترکمن‌های یاغی
۱۰۲	نبرد محمود مرگان و آقاقلی بیگ لایین با ترکمن‌های اشغالگر
۱۰۵	کشته شدن محمود مرگان (محمود نیچیروان)
۱۰۹	دستگیری آقاقلی بیگ با نیرنگ ترکمن‌های یاغی
۱۱۰	تفنگ کهنه پدری، مردی از نسل آفتاب

۱۱۲	آخرین قهرمان مبارز خاندان میرزای ناظر
۱۱۶	جنگ پهلوان محمدخان کرد و احمدخان بیگ صفایان در سنگر قاسم گله کرناوه شیرین با ترکمن‌ها
۱۲۱	عروسی پهلوان محمدخان کرد، قهرمان نامی لایین‌ها
۱۲۹	شهادت پهلوان محمدخان کرد و غلام‌بیگ دلیر جلایر دربندی
۱۲۸	غم فراق برادر شهید، پهلوان محمد کرد
۱۴۴	ایل‌ها و قبیله‌های دیار هزارمسجد (تویه‌ها)
۱۵۴	اولین کوچ مهاجرین کرد به لایین بزرگ در دوران شاه عباس صفوی
۱۵۸	دوران فرمانروایی و صدارت سلیمان‌بیگ زیدانلو
۱۶۰	حکومت بیگ‌ها و کدخداهای لایین بزرگ از گذشته تا کنون
۱۶۴	فرمانروایی و زمامداری بیگ‌ها در لایین بزرگ
۱۶۸	یاغی‌گری عیسی‌سردار و اعدام رضاخان
۱۷۳	دوران فرمانروایی حاج رحمان بیگ و رمضان بیگ
۱۷۸	ترور نافرجام رمضان بیگ زیدانلو توسط رقیبان و عوامل خارجی
۱۸۱	کشتن اسمی بیگ ترکمن برادر آتابیگ معروف توسط تشنگیهای رمضان بیگ زیدانلو
۱۸۴	تهاجم و غارتگری راهزنان به مردم پارداف لایین
۱۸۵	نیم دژ منحصر به فرد رمضان بیگ زیدانلو در لایین
۱۸۷	سرداری راهزن به نام امیر تیمور
۱۹۰	سردار سید رشید یاغی و پسرش خلیل‌خان
۱۹۳	سردار کربلایی خان محمد قوچانی راهزن
۱۹۵	پهلوان نامی دیار هزارمسجد عیسی خان زیدانلو
۲۰۱	قصه‌های پهلوان اسطوردای دیار هزار مسجد
۲۰۵	دوران شکوفایی گمرکات لایین بزرگ قبل از جنگ جهانی دوم
۲۱۲	دوران رونق بیلاق و قشلاق در صحرای ترکستان روسیه
۲۲۸	آیین‌ها و سنت‌های کرد زبانان دیار هزارمسجد
۲۳۲	در وجه تسمیه رشته‌کوه هزارمسجد و لایین بزرگ
۲۳۷	در باب پوشش منحصر به فرد بانوان دیار هزارمسجد
۲۳۳	شب‌های لایین آخرین نقشه ترکمن‌ها
۲۴۳	نویسندگان قرن بیستم لایین بزرگ
۲۴۷	رد پای لایین و خاکستر در تاریخ مطبوعات
۲۵۰	لایین و خاکستر در آینه مطبوعات
۲۵۵	خاطرات پرنس ارفع الدوله از خاکستر و لایین
۲۵۷	پروکتل آب‌های کلات و لایین
۲۶۳	روستای اسرارآمیز رشیدها
۲۶۷	قصه شیرین و الیاس دو عشاق لایینی
۲۷۳	حمله روس‌ها به ایران به همراه متفقین

بدون شک، تاریخ برگ برنده‌ای است در گنجینه هر ملتی که با آن نسل‌های آینده را با سرگذشت گذشتگان آشنا می‌کند و از سردرگمی هویتی نجات می‌دهد. تاریخ در زبان کردی به صورت میژوو یا دیرۆک نوشته می‌شود. در گذشته تاریخ ملت گاه‌ها توسط غیر کردها نوشته می‌شد، آن‌ها به سلیقه خود و هدفمند تاریخ ملت کرد را به نفع خود می‌نوشتند، گاه‌ها کردها را عرب و فارس و یا ترک قلمداد می‌کردند. اما زمان گذشت و تاریخ‌نویسی کرد توسط کرد آغاز شد و کردها توانستند تاریخ کرد را آن گونه که هست بنویسند. نویسندگان بزرگی در کردستان و مناطق دورافتاده کردنشین خارج از مرزهای ایران اقدام به تاریخ نگاری نمودند. در خراسان نیز بزرگانی همچون کلیم‌الله توحیدی (حرکت تاریخی کرد به خراسان) و دکتر علی رحمتی (تحقیقات میدانی و تاریخی در مورد ایلات و طوایف کرد) آثار جاودانه‌ای خلق نمودند و توانستند با استفاده از منابع تاریخی آثار به جای مانده از کردها در خراسان، تاریخ پر فراز و نشیب کردها را به دست نسل ما برسانند. علم تاریخ روحیه انسان حق‌طلب را صیقل می‌دهد و راه را برای آینده و آیندگان روشن می‌کند. لایین یکی از ایالت‌های کردنشین در خراسان است که در منطقه مرزی میان ترکمنستان و افغانستان قرار گرفته است. این منطقه دستخوش تغییرات سیاسی و نظامی بی‌شماری بوده است. به نام فرزند لایین وظیفه خود دانستم که بخشی از تاریخ نانوشته کردها و به خصوص کردهای خراسان و منطقه لایین را به نگارش دریاورم.

www.ketab.ir